

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Биология және биотехнология факультеті
Биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедрасы

ПӘННІЦ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕНІ «РЕ3216 -Қолданбалы эндокринология»

«6B05108-Биомедицина» мамандығы

Курс - 3
Семестр - 5
Кредит саны – 6
Дәріс – 3 кредит
Семинар – 1,5 кредит
Лабораторлық – 1,5 кредит
СОӨЖ - 7

Алматы 2024 ж.

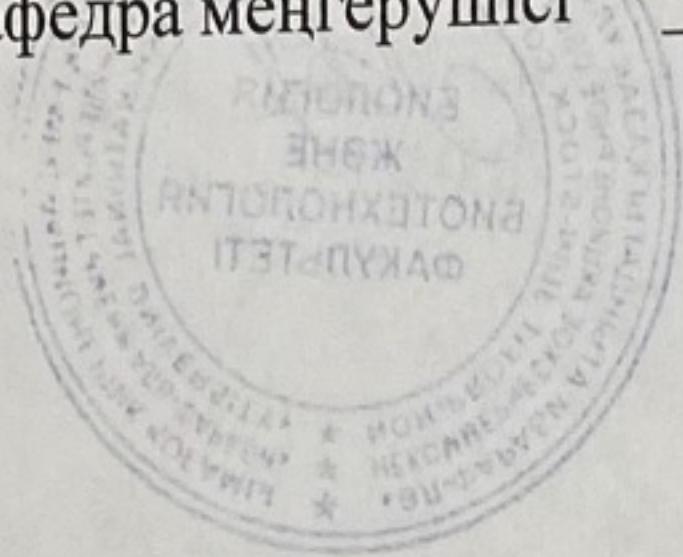
Оку-әдістемелік кешенін әзірлеген б.ғ.к., доцент Сраилова Г.Т.

«6B05108-Биомедицина» мамандық бойынша негізгі оқу жоспарына сәйкес

Биофизика, биомедицина және нейроғылым кафедра мәжілісінде қарастырылды және
ұсынылды 21. 05. 2024 ж., хаттама № 25

Кафедра менгерушісі

Кустубаева А.М.

Пәннің ID және атау

СИЛЛАБУС
2024-2025 оку жылшының күзгі семестрі
«6B05108» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабактар (СС)	Зерт. сабактар (ЗС)		
100625 - Қолданбалы эндокринология	СӨЖ - 3	3	1,5	1,5	6	СОӨЖ - 7

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабактарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Гибрид	БП. ТК Модуль 10	проблемалық, талдау лекция	Семинар, лаборатор.жұмыстар, талдау	IS Univer платформасында жазбаша емтихан түрі
Дәріскер (лер)	б.ғ.к. Сраилова Г.Т.			
e-mail:	srailova@mail.ru			
Телефоны:	8 707 2210884			
Ассистент (тер)	Казакбаева А., PhD Сырайыл С., PhD Есенбекова Арай			
e-mail:				
Телефоны:				

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
студенттерде әндокриндік бездердің жұмыс істеу механизмінің теориялық негіздерін және адам ағзасының негізгі процесстерін басқарудағы әндокриндік жүйенің үйлестіруші рөлін түсіну қабілетін қалыптастыру. Әндокринологиялық аурулардың этиологиясы мен патогенезі; әндомонадарды зерттеуде қолданылатын қазіргі биохимиялық, биотехнологиялық, молекулярлық-биологиялық әдістерді, сондай-ақ медицина мен халық шаруашылығындағы заманауи әндокринологияның жетістіктерін игеру қарастырылады.	<p>1. Эндокриндік жүйе қызметінің жалпы заңдылықтары және әндокриндік жүйенің жеке құрылымдық элементтерінің спецификалық ерекшеліктері туралы білімі мен түсінігін көрсету.</p> <p>2. Организмнің вегетативті функцияларының нейрогормональды реттелуінің механизмдерін сипаттау және негіздеу; организмнің жеке жүйелерінің және жалпы организмнің сыртқы ортамен әрекеттесуін қамтамасыз ететін механизмдер</p> <p>3. Ишкі секреция бездерінің қызметінің нейрогормональды реттелуін және ағзаның вегетативті қызметтерін түсіндіреді</p> <p>4. Биомедицина саласындағы практикалық мәселелерді шешу үшін әндокринологиялық талдаудың маңыздылығын бағалау және дәлелдеу;</p>	<p>1.1 Әндокриндік жүйенің құрылышы мен қызметін анықтайды</p> <p>1.2 Гормондардың қасиеттерін, жіктелуін, синтезін және бөлінуін біледі</p> <p>2.1 Гормондардың әсер ету механизмдері туралы түсінігін көрсетеді</p> <p>2.2 Ишкі секреция бездерінің қызметінің нейрогормональды реттелуін және ағзаның вегетативті қызметтерін түсіндіреді.</p> <p>2.3 Ишкі секреция бездерінің ерекше физиологиясының ерекшеліктерін түсінеді.</p> <p>3.1 Зертханалық және аспаптық зерттеулердің нәтижелерін дұрыс түсіндіреді</p> <p>3.2 Ишкі секреция бездерінде патологиялық процесс анықталғанда олардың функционалдық белсенділігінің деңгейін дұрыс бағалайды.</p> <p>4.1 Әндокринологиялық талдау негізінде ишкі секреция безінің функционалдық жағдайын сипаттайтыды.</p> <p>4.2 Әндокриндік зерттеулердің практикалық маңызын түсіндіреді</p> <p>4.3 Ағзадағы патологиялық процесстердің себептерін, олардың даму механизмде-</p>

рін және
 көріністерін анықтауда
 5.1 Физиологияның
 немесе патологияның
 куларды нактылау
 тында организм
 ақпаратты синтездейді.
 5.2 Ағзаның физиологияның
 жағдайын бағалау
 эндокриндік жүйенің сапа-
 лық және сандық көрсет-
 кіштерін талдайды.
 5.3 Қалыпты және патоло-
 гиялық жағдайларда гомео-
 стаз көрсеткіштерін анық-
 тайды; гомеостаз бұзылыш-
 тарының ықтимал турлері

	<p>5. Ағзаның физиологиялық күйін бағалау мен сипаттаудың теориялық және әдістемелік принциптері мен әдістеріне негізделген эндокринология бойынша ақпаратты синтездеу;</p>
Пререквизиттер	Адам анатомиясы, Адам физиологиясы, Биохимия
Постреквизиттер	Дипломдық жұмыс, F3Ж
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет:</p> <p><u>негізгі:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Нурғалиев Ж.Н., Төлеуханов С.Т. Эндокринология. Алматы, 2012 Благосклонная Я. В., Шляхто Е. В., Бабенко А. Ю. Эндокринология; СпецЛит - Москва, 2015. - 424 с. Николас А. Бун, Ники Р. Колледж, Брайан Р. Уолкер, Джон Джон А. Хантер А. Хантер Эндокринология; Рид Элсивер - Москва, 2013. - 176 с. Клиническая эндокринология. / Под ред. Холодовой Е. А. Медицинское информационное агентство - Москва, 2013. - 736 с. Розен В.Б. Основы эндокринологии. М., Высшая школа, 1984. <p>косымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> Наглядная эндокринология/Под ред.Мельниченко Г. А.; ГЭОТАР-Медиа - Москва, 2013. - 120 с. Доказательная эндокринология. /Под ред. Камачо П., Гариба Х., Сайзмора Г. ГЭОТАР-Медиа - Москва, 2012. - 640 с. <p>Онлайн режимінде қол жетімді: косымша оқу материалы, сондай-ақ үй тапсырмалары мен жобалар үшін пайдаланылатын мәліметтер базасының жүйесі үшін құжаттар, univer.kaznu.kz сайтындағы параграфында қол жетімді. UMKD бөлімінде</p> <p>Зерттеушілік инфрақұрылымы</p> <ol style="list-style-type: none"> лабораториялар (220, 222 ауд.) <p>Интернет-ресурстар:</p> <p>http://elibrary.kaznu.kz/ru https://meduniver.com/Medical/Physiology/60.html; https://biokhimija.ru/gormony/adrenalin.html; https://med.wikireading.ru/24865; https://meduniver.com/Medical/Physiology/2.html</p>

Пәннің ақадемиялық саясаты

Пәннің ақадемиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Ақадемиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.

Кұжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оку үдерісінің төрнедетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университеттің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабактар, зертханалық сабактар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оку сабактары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабакқа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (kestесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сактамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Ақадемиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабактар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сынни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда ақадемиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Корытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оку жылының күзгі/көктемгі семестрінің корытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклузивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нақілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. карамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең карым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курсастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден ғөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын қүшетеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы <https://teams.microsoft.com/l/thread/19%3atzfEp6M122raxncbtbaMV2kYc1LZ36FL53WtGaNLbMM1%40thread.tacv2/conversations?groupId=c0c771c7-96c6-44ba-b38e-5f3ba7f92c56&tenantId=b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b> көнестік көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оку кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (kestесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сактамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың накты кол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.	Формативті бағалау – күнделікті оку қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, киындықтарды анықтауға, ең жаксы нәтижелерге кол жеткізуға көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақытылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабактар (пікірталастар, викториналар, жарыссыздар, деңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.
A	4,0	95-100	Өте жақсы	Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен аракетынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдерін пәнді менгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	Формативті және жиынтық бағалау
A-	3,67	90-94			% мәндегі баллдар
B+	3,33	85-89	Жақсы		
B	3,0	80-84			
B-	2,67	75-79			
C+	2,33	70-74			
C	2,0	65-69			
C-	1,67	60-64			

D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлық Қанағаттанарлықсыз	Өзіндік жұмысы	15+15=30
D	1,0	50-54		АБ1, АБ2	100
FX	0,5	25-49		Корытынды бакылау (емтихан)	40
F	0	0-24		ЖИЫНТЫҒЫ	100

Оку курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Такырып атавы

Сағат
саны

Мак-
балы

Апта

МОДУЛЬ 1. Эндокриндік жүсінің жалпы сипаттамасы

1	Д. Адамның эндокриндік жүйенің жалпы сипаттамасы	2	
	СС. Организм функцияларының нейрогуморалды реттеудің негізгі принциптері	1	5
	ЛАБ. Эндокриндік бездерді зерттеу әдістері	1	5
2	Д. Эндокринологияның қолданбалы сұрақтары	2	
	СС. Қолданбалы эндокринологияның мақсаттары мен міндеттері. Медицина үшін эндокринологияның маңызы	1	5
	ЛАБ. Эндокриндік бездердің топографиясы мен анатомиялық сипаттамасы.	1	5
3	СОӘЖ 1. СӨЖ 1 орындау бойынша консультация		
	Д. Гормондар туралы қазіргі түсініктер. Гормондардың қызметі, қасиеттері.	2	
	СС. Гормон жіктелуінің принциптері. Гормондардың химиялық құрлысы	1	5
4	ЛАБ. Ішкі секреция бездерінің микроскопиялық құрылышы.	1	5
	Д. Гормондардың әсер ету механизмдері	2	
	СС. Гормон анализінің заманауи әдістерінің сипаттамасы мен маңызы	1	5
5	ЛАБ. Гормондардың әсер ету механизмдері бойынша ситуациялық тапсырмаларды талдау	1	5
	СОӘЖ 2. СӨЖ 1 қабылдау - Эндокриндік бездерінің морфо-физиологиялық сипаттамасы		15
	бойынша кестені құрастыру		
6	Д. Гормондар, гормональды препараттар және олардың практикалық маңыздылығы	2	
	СС. Экстракорпоральдік ұрықтанудың және гормональдік терапияның мәселелері	1	5
	ЛАБ. Гормонотерапия	1	5
7	Д. Гипоталамус-аденогипофиз жүйесі	2	
	СС. Гипоталамустың висцеротропты гормондардың сипаттамасы	1	5
	ЛАБ. Гипоталамус-гипофиз патологиясындағы гипофиз гормондарының деңгейін және гормоналды тесттерді анықтау үшін биохимиялық зерттеулерді жүргізу.	1	5
7	СОӘЖ 3. СӨЖ 2 орындау бойынша консультация		
	Бақылау жұмыс		15
	АБ 1		100

МОДУЛЬ 2. Жеке эндокринологияның қолданбалы аспектілері

8	Д. Тиреоидология	2	
	СС. Қалқанша без ауруларының заманауи мәселелері	1	5
	ЛАБ. Т3 және Т4 гормондардың физиологиялық әсерлері мен практикалық маңызы	1	5
9	Д. Бүйрек үсті безінің қыртысы және кортикостероидтар	2	
	СС. Стресс физиологияның заманауи сұрақтары	1	5
	ЛАБ. Кортикостероидтардың практикалық маңызы	1	5
10	Д. Жыныс бездерінің физиологиясы. Жыныстық және репродуктивті деңсаулықты қорғау. (SDG 3.7)	2	
	СС. Организмнің жыныстық жетілудің кезеңдері	1	5
	ЛАБ. Гормондардың организмнің жыныстық жетілудің әсерлері	1	5
11	СОӘЖ 4. СӨЖ 2 қабылдау - Эндокриндік бездер функцияларын реттеу жолдары		10
	Д. Симпатоадреналды жүйе	2	
	СС. Стресс және симпато-адреналды жүйенің биологиялық маңызы	1	5
12	ЛАБ. Адреналиннің физиологилік эффектілері мен практикалық маңызы	1	5
	Д. Су-тұз гомеостазының гормональдік реттелуі	2	
	СС. Біріншілік және екінші реттегі гиперальдостеронизм	1	5
13	ЛАБ. Қан плазмасындағы альдостерон концентрациясының және ренин белсенділігінің биохимиялық зерттеудің техникасы.	1	5
	СОӘЖ 5. СӨЖ 3 орындау бойынша консультация		
	Д. Кальций мен фосфаттар концентрациясының реттелуі	2	
13	СС. Гипо- и гиперкальциемия. Витамин D ₃ физиологиялық маңызы	1	5
	ЛАБ. Фосфор мен кальций алмасуының бұзылыстары	1	5

Д. Диабето-
СС. Кант ды-
ЛАБ. К-
сызы-
14

	Д. Диабетология	2	
	СС. Қант диабетінің жіктелуі мен сипаттамасы	1	5
	ЛАБ. Қант диабеті барысында гликемия деңгейін зерттеу ережелері. Гликемиялық сыйыктарды құрастыру және талдау	1	5
	СОӘЖ 6. СӨЖ 3 қабылдау - Организмнің түрлі физиологиялық күйлеріндегі эндокриндік бездердің функционалды белсенділігі		10
15	Д. Тимус және эпифиз гормондарының маңызы	2	
	СС. Организмдегі мелатониннің маңыздылығы	1	5
	ЛАБ. Гормондарға сапалы реакциялар.	1	5
	Тест		
	СОӘЖ 7. Емтиханға дайындық бойынша көнестеу		
	АБ 2		100
	Корытынды бақылау (емтихан)		100
	Пән үшін жынтығы		100

Декан

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитеттің терілген

Кафедра менгерушісі

Дәріскер

Курманбаева М.С.

Бактыбаева Л.К.

Кустубаева А.М.

Срайлова Г.Т.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРИ

СӨЖ (№1-15, №2-10, №3-10 балл)

Критерий	«Өте жаксы»	«Жаксы»	«Канағаттанаарлық»	«Канағаттанаарлықсыз»
Білім терендігі	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң өтө әлсіз дәрежесі. Материалды жалпылауды білмейді, өз мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.
Мәлімдемелердің анықтығы мен логикасы	Өз ойларын дәйекті және логикалық байланысқан түрде жеткізу дін тамаша кабілеті. Койылған сұракқа жауаптын нашар сәйкестігі мәннен ауытқулардың жоктығы болмауы да ескеріледі.	Студент өз ойын дәйекті және логикалық байланысқан түрде жеткізу дін тамаша кабілеті. Койылған сұракқа жауаптын нашар сәйкестігі мәннен ауытқулардың жоктығы да ескеріледі.	Өз ойын дәйекті және логикалық байланыстырып жеткізе алмайды. Койылған сұракқа жауаптын нашар сәйкестігі	Окушы өз ойын дәйекті, кисынды жеткізе алмайды. Жауап пен койылған сұрактың арасында алшактық бар
Практикалық ұсыныстар/ұсынымдар негізінде шығындықтар мен олардың дағылдауда	Практикалық ұсыныстар мен олардың дағылдауда	Практикалық ұсыныстар мен олардың дағылдауда	Практикалық ұсыныстар мен олардың дағылдауда	Практикалық ұсыныстар мен олардың дағылдауда
Талдаудың әртурлілігі және терендігі	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.	Студенттің пәнді ментеруінң жеткілікті дәрежесі. Студент материалды жаксы және тиянакты корытындылайтын накты мәлімдемесін накты мысалдармен және дәлелдермен дағылдауда.

Акпарат пен эдебиетті Негізгі материалды ғана емес, сонымен катар тақырып бойынша косымша әдебиеттерді де жеткітерен білу. Талдау және беделді дереккөздерге сілтеме жасауды және жауаптарында олардың дәлелдерін пайдаланудың тамаша кабілеті.

Негізгі материалды ғана емес, сонымен катар тақырып бойынша косымша әдебиеттерді де жеткі дереккөздерді талдаап, сілтеме жасай алмайды және жауаптарында олардың дәлелдерін пайдалана алмайды.

Негізгі материалды ғана емес, сонымен катар тақырып бойынша косымша әдебиеттерді де жеткі дереккөздерді талдаап, сілтеме жасай алмайды және жауаптарында олардың дәлелдерін пайдалана алмайды.